

Той официозно можеше да работи за освобождението ми, тъй като моето качество на турски поданикъ не му позволяваше да се застъпи за мене и официално. Сжщевременно почна да работи официозно за нашето освобождение и английският посланикъ, г. А. Х. Лейярдъ. Неговото платоническо ходатайство се захвана веднага слѣдъ затварянето, и то по прѣдложението на английския въ Пловдивъ вицеконсулъ, г. Калвертъ. Отпослѣ г. Лейярдъ получи и отъ самия тогавашенъ министъръ на външнитѣ дѣла, лордъ Дерби, инструкции, за да говори въ наша полза¹.

Но тая двойна намѣса въ наша полза, намѣсто да омегчи, още повече ожесточи подголѣмѣнитѣ отъ неочакванитѣ си сполуки въ Плѣвенъ и Шипка турски власти. И историята на нашето по-нататъшно стоене въ затвора е още единъ епизодъ въ историята на хитроститѣ, които турската администрация прояви въ борбата си срѣщу западната дипломатия прѣзъ сждбоноснитѣ години 1876—1879.

¹ Ето първитѣ телеграфически инструкции отъ лордъ Дерби до А. Х. Лейярдъ, които срѣщамъ въ английската Синя книга (Turkey № 1, 1878, стр. 333 и 335) относително до насъ. Тия двѣ депеши обясняватъ и причината на застъпването на лорда за насъ:

„Септ. 21. г. Потерь, членъ на парламента, явява, че г. Гешовъ е осжденъ да се обѣси въ Цариградъ (!) въ недѣля, и моли щото В. Прѣвзходителство да направите възможното, за да спасите живота му. Употрѣбете най-голѣмитѣ усилия, освѣнъ ако виждате силни причини за противното.“

„Септ. 25. Нека Портата знае, че за дѣлото на двамата Гешовци се интересуватъ твърдѣ много въ Англия. Тѣ сж добрѣ познати въ Манчестеръ, и азъ получихъ едно прошение отъ тамъ, подписано отъ многобройни и влиятелни лица въ тѣхна полза. Подобни жалби се приеха отъ Лисдъ и други градове на Сѣверна Англия. Ако присждата имъ се изпълни, тя ще произведе едно много неблагоприятно настрोение срѣщу Турция.“

Прѣписъ отъ тая послѣдняя телеграма е била прѣдадена отъ г. Лейярдъ на самия Султанъ (Turkey, № 1, 1878, стр. 391), който и се заинтересувалъ отъ нашата сждба, както се види отъ сжщата депеша на г. Лейярдъ.

Тукъ е мѣстото да забѣлѣжа, че инициативата на английскитѣ прошения въ наша полза се дължи на нѣколко приятели, българи и англичани, които азъ бѣхъ добилъ въ Манчестеръ, въ врѣмето на седмогодишното си прѣбивание въ индустриалната столица на Сѣверна Англия. Помежду тия приятели е и г. Юрданъ Вълчевъ, сега финансовъ чиновникъ.